Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vesilain 18 ja 21 luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesilain 18 ja 21 luvun katselmuskustannuksia koskevia säännöksiä siten, että hakijan suoritettavaksi määrättävät kustannuserät rajataan ja yksilöidään nykyistä täsmällisemmin, menettelyä tarkistetaan sekä oikeusturvaa lisätään erityisesti edunmenetystä kärsineen hakijan osalta. Lisäksi vesilain lopputarkastusta koskevaa säännöstöä ehdotetaan täydennettäväksi kustannusten suorittamisen osalta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

438400108Y

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykyinen tilanne ja muutoksen syyt	3
1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3
1.2. Muutoksen syyt	4
2. Asian valmisteluvaiheet ja -aineisto	5
3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset	5
4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1. Lakiehdotuksen perustelut	6
1.1. Vesilain 18 luku	6
1.2. Vesilain 21 luku	6
2. Voimaantulo	7
LAKITEKSTIT	7
Laki vesilain muuttamisesta	7
LIITE	10
Rinnakkaistekstit	10

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja muutoksen syyt

1. 1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Vesilain (264/61) mukaiset hakemusasiat ovat asioita, jotka pannaan vireille hakemuksella tai vesioikeuden aloitteesta, virka-apuasioita lukuunottamatta. Hakemusasioihin luetaan myös lopputarkastusta koskevat asiat sekä vesilautakuntien vesioikeuksille alistamat asiat. Hakemusasioina käsitellään asiat, jotka koskevat esimerkiksi sillan, johdon tai kaapelin rakentamista vesistöön, kulkuväyliä, uittoa, vesistön järjestelyä ja säännöstelyä, pohjaveden ottamista ja jäteveden vesistöön johtamista. Samassa järjestyksessä kuin hakemusasiat käsitellään myös eräät korvausasiat.

Vesilain 16 luvun 5 §:n mukaan vesioikeuden tulee määrätä hakemus siihen liitetyn suunnitelman tarkastamista varten käsiteltäväksi katselmustoimituksessa, jos hakemuksessa tarkoitetun yrityksen vaikutukset ulottuvat laajalle alueelle tai paikalla suoritettava tutkimus muutoin havaitaan tarpeelliseksi. Vesioikeuden määräämällä katselmustoimituksella on tärkeä merkitys vesioikeudessa tapahtuvan päätöksenteon pohja-aineistona. Katselmuskokouksen päätyttyä toimitusmiesten on annettava lausunto ennen kaikkea siitä, onko ja millä ehdoilla lupa yritystä varten myönnettävä. Lisäksi toimitusmiesten on annettava lausunto siitä, onko havaitusta vahingosta, haitasta ja muusta edunmenetyksestä sekä mihin määrään suoritettava korvausta.

Vesilain 18 luvussa ovat säännökset katselmustoimituksen suorittavista toimitusmiehistä, toimituksessa selvitettävistä asioista sekä toimitusmenettelystä.

Vesilain 21 luvun 11 ja 12 §:ssä ovat säännökset katselmustoimituksesta johtuvien kustannusten suorittamisvelvollisuudesta ja niiden perinnästä. Lain 21 luvun 11 §:n mukaan hakijan on suoritettava toimitusmiesten ja asiantuntijain sekä toimitukseen määrätyn vesihallituksen virkamiehen matkakustannukset ja päiväraha, apuhenkilöiden palkkiot, maksut toimitusta varten hankituista asiakirjoista, tiedonantojen toimittamisesta aiheutuvat kulut sekä muut katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset.

Vesilaissa on säännöksiä lopputarkastuksesta, jonka vesioikeus voi määrätä pidettäväksi. Lopputarkastuksessa on todettava, onko yritys tai toimenpide pantu toimeen niin kuin laissa on säädetty ja lupapäätöksessä määrätty sekä onko siitä odotettavissa sellaisia yleistä tai yksityistä etua koskevia vahingollisia seurauksia, joita lupaa myönnettäessä ei ole otettu huomioon. Lopputarkastuksesta johtuvien kustannusten suorittamisesta vesilaissa ei ole säännöksiä.

Katselmustoimitusten työmäärä ja pituus vaihtelevat suuresti. Vesihankkeet ovat laajuudeltaan ja laadultaan hyvin erilaisia. Hakemukseen liitetyn suunnitelman tarkastaminen ja täydentäminen sekä katselmuskirjan laatiminen vievät suurimman ajan katselmustoimituksessa.

Toisen maailmansodan jälkeen käynnistyneet monet laajat voimalaitos-, vesistötyö- ja jätevesihankkeet sekä niihin nähden riittämättömät katselmusvoimavarat johtivat toimitusten ruuhkautumiseen. Vesihallintoa uudelleen organisoitaessa vuonna 1970 keskeneräisiä katselmustoimituksia oli vajaat 500. Tämän jälkeen ruuhkaa on onnistuttu purkamaan siten, että vuoden 1983 lopussa keskeneräisten toimitusten määrä oli noin 150. Katselmustoimitusten käsittelyn nopeutuminen johti kuitenkin asioiden ruuhkautumiseen vesioikeuksissa.

Vesioikeudet määräävät nykyään 50—80 katselmustoimitusta vuodessa ja määrän odotetaan pysyvän lähivuosina tällä tasolla. Vuoden 1981 aikana vesihallinto peri katselmuskustannuksia hakijoilta yhteensä noin 590 000 markkaa. Hakijoiden arvioidaan maksaneen tuona vuonna muiden kuin vesihallinnon laskuttamia katselmuskustannuksia noin 535 000 markkaa.

Lopputarkastus muistuttaa tarkoitukseltaan ja menettelyltään katselmustoimitusta. Lopputarkastuksesta johtuvista kustannuksista luvanhaltijoilta on peritty vastaavat kustannuserät kuin katselmustoimituksissa hakijoilta. Lopputarkastuksia on pidetty vain muutama prosentti katselmustoimituksiin verrattuna eivätkä ne ole sanottavasti ruuhkautuneet. Lopputarkastuskustan-

nukset ovat vastaavasti hyvin vähäiset katselmustoimituksiin verrattuna.

Vesilain katselmuskustannuksia koskevaa sääntelyä muistuttavat jakolain (604/51) maanmittaustoimitusten kustannuksia koskevat säännökset. Jakolain 263 §:ssä mainitut kustannuserät ovat suurelta osalta samat kuin vesilain 21 luvun 11 §:ssä. Jakolain mukaan maksuvelvollinen on kuitenkin hakijan sijasta toimituksen osakas. Jakolain säännöksiä täydentävät maanmittausmaksusta annettu laki (320/72) ja asetus (398/72), joiden mukaan peritään ne kustannuserät, joita jakolain 263 §:n mukaan ei peritä. Viimeksi mainittujen säädösten mukaan perittävistä kustannuksista merkittävimmät ovat toimituksen tai tehtävän suorittamiseen osallistuneiden palkkauksesta johtuvat kustannukset. Maanmittausmaksua koskevat säännökset ovat hyvin seikkaperäisiä ja sisältävät vaihtoehtoisia laskentatapoja sekä helpotuksia maksun suorittamisvelvollisuudesta. Maanmittaustoimituksia tuetaan myös valtion varoin maanmittaustoimitusten tukemisesta valtion varoin annetun lain (42/60) nojalla.

Valtion maksuperustelain (980/73) mukaan valtion viranomaisten suoritteista peritään maksu suoritteen omakustannusarvoa vastaavasti. Tätä alempi maksu tulee kysymykseen esimerkiksi silloin kun siihen on oikeudenhoitoon liittyvistä syistä erityistä aihetta.

1. 2. Muutoksen syyt

Vesilain 21 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan hakijan on suoritettava katselmustoimituksesta johtuvat toimitusmiesten ja asiantuntijoiden sekä vesilain 18 luvun 3 §:n 3 momentin mukaisesti määrätyn vesihallituksen virkamiehen matkakustannukset ja päiväraha, apuhenkilöiden palkkiot, maksut toimitusta varten hankituista asiakirjoista, tiedonantojen toimittamisesta aiheutuvat kulut sekä muut katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset. Lainkohdan tulkinnassa on ilmennyt jatkuvasti vaikeuksia, mikä on johtanut katselmuskustannusasioissa vakiintumattomaan käytäntöön.

Apuhenkilöiden käytön lisäännyttyä heille on annettu aiemmin toimitusinsinöörille kuuluvia tehtäviä. Tällaisia ovat esimerkiksi maastotarkastukset ja puhtaaksipiirtämistyöt. Näistä tehtävistä johtuvat kustannukset on vuodesta 1980 lukien sälytetty hakijan vastattavaksi. Edelleen samassa lainkohdassa mainitut ''muut katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset'' on aiheuttanut tulkintavaikeuksia esimerkiksi käännöstyökustannusten osalta.

Katselmuskustannukset ovat luonteeltaan oikeudenhoidon kustannuksia. Näiden kustannusten jakaminen hakijan ja valtion välillä tulisi säännöksin rajata nykyistä täsmällisemmin. Tähän liittyen toimituksen tarkka päättymisajankohta tulisi ilmaista vesilaissa, koska sillä on merkitystä kustannusten suorittamisvelvollisuuden kannalta.

Vesioikeusprosessissa hakijana voi olla henkilö, joka on kärsinyt edunmenetystä toisen toimenpiteen johdosta. Jos tällainen hakemus määrätään käsiteltäväksi katselmustoimituksessa, hakijaa rasitetaan katselmuskustannuksilla samalla tavoin kuin muitakin hakijoita. Edunmenetystä kärsineen mahdollisuuksia käyttää oikeussuojakoneistoa ei pitäisi vaikeuttaa tai estää taloudellisilla rasituksilla. Edunmenetyksen aiheuttaja tulee velvoittaa suorittamaan nämä kustannukset.

Edunmenetyksen aiheuttajaa voi olla käytännössä vaikea yksilöidysti osoittaa, jos samalla vesistöalueella on monta merkittävää käyttäjää. Esimerkiksi usean teollisuuslaitoksen, yhdyskunnan ja hajakuormituksen aiheuttamat jätevesivaikutukset samalla vesistöalueella voivat johtaa tilanteeseen, jossa korvausvaatimuksen kohdistaminen oikeaan pilaajaan voi olla hyvin vaikeaa. Tämän vuoksi edunmenetyksen kärsijän ollessa hakijana katselmuskustannukset tulisi poikkeuksellisesti voida joko osittain tai kokonaan jättää valtion vastattavaksi.

Vesilaissa ei ole säädetty lopputarkastuksesta johtuvien kustannusten suorittamisesta. Tältä osin vesilain säännöstöä on täydennettävä.

Vesilain 21 luvun 7 §:n mukaan niissä tapauksissa, joissa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset saadaan periä jakoluettelon tai muun laskelman perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä, on noudatettava julkisten saatavain ulosotosta säädettyä järjestystä, kuitenkin niin, että valitus ulosmittauksesta laittoman maksuunpanon perusteella on tehtävä vesioikeuteen. Tällaisia kustannuksia ovat vesilain 21 luvun 12 §:n 2 momentin nojalla toimitusinsinöörin laskelmaan perustuvat katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset. Vesilain 21 luvun 7 §:n mukainen järjestely johtaa siihen, että valitus vesioikeuteen on mahdollinen vain siinä tapauksessa, että ulosmittaus on jo toimeenpantu. Muutoksenhaku tulisi osoittaa vesioikeuteen jo laittoman maksuunpanon perusteella eikä soveltaa verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain (367/61) 8 §:n 2 momenttia, jonka

mukaan valituksen käsittelee asianomainen lääninhallitus.

2. Asian valmisteluvaiheet ja -aineisto

Vesilain tarkistamiskomitean mietinnössä (komiteanmietintö 1972:B 134) ehdotettiin, että kustannukset katselmustoimituksesta ja ojitustoimituksesta suoritetaan valtion varoista. Valtion maksamat kustannukset tulisi mietinnön mukaan hakijan suorittaa valtiolle, jollei asian laadusta ja olosuhteiden vuoksi katsota kohtuulliseksi, että ne osittain tai kokonaan jäävät valtion vahingoksi.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 17 päivänä syyskuuta 1981 toimikunnan selvittämään ne periaatteet, joiden mukaan vesilaissa tarkoitettujen katselmustoimitusten pitämisestä valtiolle aiheutuneiden kustannusten takaisin periminen tulisi suorittaa, sekä tekemään selvityksen perusteella tarpeelliset säännösehdotukset asiassa. Toimikunta otti nimekseen katselmuskustannustoimikunta ja sai mietintönsä valmiiksi joulukuussa 1982 (komiteanmietintö 1982:59)

Toimikunnan mietinnöstä maa- ja metsätalousministeriö pyysi vuoden 1983 alkupuolella lausunnot eri ministeriöiltä, keskusvirastoilta ja järjestöiltä. Lausunnonantajia oli noin kaksikymmentä. Suurin osa lausunnonantajista ilmoitti hyväksyvänsä toimikunnan mietinnön keskeisimmät ehdotukset. Toimikunnan mietinnöstä poikkeavan kannan esittivät valtiovarainministeriö, sisäasiainministeriö sekä valtiontalouden tarkastustusvirasto. Niiden lausunnoissa lähdettiin siitä, että katselmuskustannukset tulisi siirtää hakijan vastattavaksi, joskin edunmenetystä kärsineiden hakijoiden kohdalla kustannusvastuuta olisi poikkeussäännöksin kevennettävä .

Hallituksen esitys on laadittu oikeusministeriössä virkatyönä katselmuskustannustoimikunnan mietinnön pohjalta.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksen organisatoriset vaikutukset ovat vähäiset. Vesilain 21 luvun 7 §:n tarkoittama perustevalitus olisi tehtävä lääninhallituksen sijasta vesioikeuteen jo laittoman maksuunpanon perusteella eikä vasta sitten kun ulosmittaus on jo toimeenpantu. Vähäinen organisatorinen tarkistus olisi myös esityksessä ehdotettu järjestely, jonka mukaan katselmustoimituksesta, jossa hakijana on edunmenetystä kärsinyt, ja lopputarkastuksesta johtuvat kustannukset maksetaan ensin valtion varoista ja niiden periminen takaisin valtiolle tapahtuu vesioikeuden päätöksellä. Voimassa olevan vesilain mukaan periminen tapahtuu toimituksen yhteydessä toimitusinsinöörin laskelman perusteella.

Katselmuskustannuksista jätettäisiin edelleen hakijoilta perimättä toimitusinsinöörin palkkauskustannukset. Lisäksi jätettäisiin perimättä toimitusinsinöörin avustajaksi määrättyjen henkilöiden palkkauskustannukset sekä toimistopalveluista ja käännöstöistä johtuvat kustannukset. Maastossa suoritettavista aputehtävistä aiheutuvat kustannukset on tarkoitus jatkossakin periä hakijoilta 1980-luvulla aloitetun käytännön mukaisesti.

Jos lähtökohtana pidetään 1980-luvun alussa omaksuttua perimiskäytäntöä, vuotuiset valtiontaloudelliset kustannukset toimistopalveluista ovat noin 1,5 miljoonaa markkaa ja käännöstöistä noin 100 000 markkaa vuodessa. Tätä käytäntöä ei kuitenkaan pidetä riidattomana. Vesiylioikeuden 22 päivänä lokakuuta 1982 antamassa lainvoimaisessa päätöksessä on katsottu, että vesihallinnon palveluksessa olevia konekirjoittajia ei voida pitää vesilain 21 luvun 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuina apuhenkilöinä, joiden palkkiot hakijan olisi suoritettava. Tähän oikeuskäytännön kannanottoon ja ennen vuotta 1980 vallinneeseen perimiskäytäntöön verrattuna lakiehdotuksen toteuttamisesta ei aiheutuisi valtiolle sanottavia lisäkustannuksia.

Lakiehdotuksen hyväksymisen myötä katselmustoimitusten ja lopputarkastusten suorittamista voitaisiin osaltaan jouduttaa ja samalla edesauttaa vesihallinnon alaan kuuluvien muiden tehtävien suorittamista.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Vesilain laaja-alaista muuttamista tarkoittava esitys (hall. es. 266/1984 vp.) annettiin eduskunnalle vuoden 1984 lopussa. Esityksessä ehdotetaan lukuisia muutoksia muun muassa vesilain katselmustoimitusta ja lopputarkastusta koskevaan 18 lukuun. Tämä esitys liittyy tältä osin nyt annettavaan esitykseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Vesilain 18 luku

10 §. Katselmustoimituksen täsmällistä päättymisajankohtaa ei ilmaista vesilaissa. Lainsäätäjä on ilmeisesti tarkoittanut katselmustoimituksen päättyvän silloin kun toimitusmiesten lausunto on lähetetty vesioikeuteen ja asiaan liittyvät muut tiedottamistoimet on hoidettu. Käytännössä on ilmennyt epävarmuutta katselmustoimituksen päättymisen ajankohdasta. Koska kysymyksellä on merkitystä myös katselmuskustannusten suorittamisvelvollisuuden ja toimitusmiesten sekä toimituksessa avustamaan määrättyjen kannalta, ehdotetaan lainkohtaan otettavaksi toimituksen päättymisajankohdan ilmaiseva säännös.

1.2. Vesilain 21 luku

7 §. Lainkohdan mukaan niissä tapauksissa, joissa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset saadaan periä jakoluettelon tai muun laskelman perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä, on noudatettava julkisten saatavien ulosotosta säädettyä järjestystä. Valitus ulosmittauksesta laittoman maksuunpanon perusteella on kuitenkin tehtävä vesioikeuteen. Pykälässä tarkoitettuja kustannuksia voivat olla esimerkiksi toimitusinsinöörin laskelmaan perustuvat katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset. Lainkohdan mukainen järjestely aiheuttaa tarpeettoman tehtäväjaon lääninhallituksen ja vesioikeuden välille. Laittoman maksuunpanon tapauksessa valituksen käsittelee verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain (367/ 61) 8 §:n 2 momentin mukaan asianomainen lääninhallitus .

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jo laittoman maksuunpanon perusteella tehdyn valituksen käsittelee lääninhallituksen sijasta vesioikeus.

11 §. Lainkohdassa on säädetty hakijan maksettavaksi määrättävistä katselmuskustannuksista. Siinä ehdotetaan pysytettäväksi katselmuskustannusvastuun jakaminen hakijan ja valtion välillä. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan hakijan kustannusvastuu säänneltäväksi nykyistä täsmällisemmin ja yksityiskohtaisemmin, jotta vastuun ulottuvuudesta ei syntyisi epäselvyyttä. Valtion vastattavaksi katselmuskustannuksista jäisivät lähinnä toimitusinsinöörin ja hänen avustajaksi määrättyjen henkilöiden palkkauskustannukset sekä toimistopalvelu- ja käännöstyökustannukset. Näin ollen kustannusvastuun järjestely vastaisi aiemmin, ennen vuotta 1980, vallinnutta käytäntöä.

Pykälän 2 momentissa on paikkansa pitämätön viittaus siitä, että oikeudesta periä lunastus katselmuksessa laadituista suunnitelmista, piirustuksista ja muista toimituskirjoista on säädetty erikseen. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säänneltäisiin edunmenetystä kärsineen hakijan asemasta katselmuskustannuskysymyksissä. Edunmenetyksen aiheuttaja velvoitettaisiin ensisijaisesti suorittamaan katselmuskustannukset. Hakija voitaisiin kuitenkin saattaa vastuuseen katselmuskustannuksista, jos hän on aiheettomasti tai muutoin katselmustoimituksen tarkoituksen vastaisesti jättänyt hakemuksen vesioikeudelle. Momentissa ehdotetaan lisäksi katselmuskustannukset jätettäväksi poikkeustapauksissa joko osittain tai kokonaan valtion vastattavaksi. Tällaisia tapauksia voisivat olla lähinnä ne, joissa edunmenetyksen kärsijä ei kykene kohdistamaan sinänsä perusteltua vaatimustaan oikeaan edunmenetyksen aiheuttajaan. Näin voi käydä erityisesti sellaisilla vesistöalueilla, joilla useat eri vesihankkeet aiheuttavat vesistövaikutuksia. Tähän liittyen ehdotetaan 2 momentissa myös säädettäväksi, että katselmuskustannukset suoritetaan ensin valtion varoista ja niiden takaisin periminen edunmenetyksen aiheuttajalta tai hakijalta jäisi vesioikeuden päätettäväksi toimitusmiesten lausunnon pohjalta.

Vesilaissa ei ole säädetty lopputarkastuksesta johtuvien kustannusten suorittamisesta. Luvanhaltijan velvoittaminen osallistumaan kustannuksiin olisi perusteltua varsinkin silloin, kun hän ei ole täyttänyt lupapäätöksen ehtoja. Käytännössä on jo menetelty tällä tavoin. Kustannukset olisi tarkoituksenmukaista tässäkin tapauksessa suorittaa ensin valtion varoista ja jättää niiden takaisin periminen valtiolle vesioikeuden päätettäväksi toimitusmiesten ehdotuksen pohjalta. Täydentävät säännökset ehdotetaan otettavaksi pykälän 3 momentiksi.

12 §. Lainkohdassa ei ole säädetty toimitusinsinöörin hakijalta vaatiman ennakkomaksun tallettamisesta. Tallettamiskäytännön yhtenäistämisek-

si ehdotetaan ennakkomaksu suoritettavaksi vesihallitukselle tai asianomaiselle vesipiirin vesitoimistolle. Nämä vastaisivat myös perimistoimien suorittamisesta. Näin menetellen toimitusinsinööri voitaisiin vapauttaa valtiolle suoritettavien kustannusten perimistehtävistä, mikä osaltaan jouduttaisi katselmustoimituksen pitämistä.

Lainkohdassa mainittu viittaus suunnitelmien ja piirustusten lunastusmaksuihin on virheellinen ja se ehdotetaan poistettavaksi.

2. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Vaikka katselmustoimitus tai lopputarkastus on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, sovellettaisiin niistä aiheutuvien kustannusten määräämiseen ja perimiseen tämän lain säännöksiä, jollei kustannuksia ole jo ennen lain voimaantuloa määrätty perittäväksi. Katselmustoimitus katsotaan aloitetuksi, kun kutsu alkukokoukseen on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Vastaavasti lopputarkastus katsotaan aloitetuksi, kun kutsu tarkastuskokoukseen on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

vesilain 18 ja 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 18 luvun 10 § sekä 21 luvun 7, 11 ja 12 §,
näistä 21 luvun 11 § sellaisena kuin se on 26 päivänä kesäkuuta 1970 annetussa laissa (427/70), näin kuuluviksi:

18 luku

Katselmustoimitus ja lopputarkastus

Katselmustoimituksen päättäminen

10 §

Toimitusmiesten lausunto, suunnitelma sekä katselmustoimituksessa kertyneet muut asiakirjat on neljänkymmenenviiden päivän kuluessa viimeisestä kokouksesta, jollei vesioikeus erityisistä syistä pitennä tätä aikaa, lähetettävä vesioikeudelle. Samassa ajassa on jäljennös lausunnosta lähetettävä hakijalle ja tämän luvun 4 §:ssä mainituille vesilautakunnille ja viranomaisille sekä asianomaisiin kuntiin pantavaksi niissä yleisesti nähtäväksi kolmenkymmenen päivän ajaksi. Lausunnon nähtäväksi asettamisesta on toimitusinsinöörin julkisesti kuulutettava, ja kuulutus on annettava erikseen tiedoksi samalla tavoin, kuin katselmuskokouksesta on tiedotettava. Kuulutuksessa on mainittava, mitä asianosaisten on puhevaltansa säilyttämiseksi noudatettava. Katselmustoimitus katsotaan päättyneeksi, kun tässä pykälässä tarkoitetut toimet on suoritettu.

21 luku

Erityisiä määräyksiä

7 §

Niissä tapauksissa, joissa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset tämän lain mukaan saadaan periä jakoluettelon tai muun laskelman perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä, on noudatettava julkisten saatavain ulosotosta säädettyä järjestystä. Valitus laittoman maksuunpanon perusteella on kuitenkin tehtävä vesioikeuteen.

11 §

Milloin hakemusasiassa pidetään katselmustoimitus, hakijan on suoritettava, jollei 2 momentista muuta johdu,

1) toimitusinsinöörin, valtion palveluksessa olevan asiantuntijan, avustamaan määrätyn vesioikeuden sihteerin, 18 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun vesihallituksen määräämän toimitusinsinöörin avustajan sekä toimitusinsinöörille kuuluvia tehtäviä suorittavien muiden henkilöiden matkakustannukset sen mukaan kuin valtion palveluksessa olevien henkilöiden matkakustan-

nusten korvaamisesta on säädetty taikka virkaehtosopimuksella tai muutoin määrätty;

2) muun kuin valtion palveluksessa olevan asiantuntijan palkkio ja matkakustannukset;

3) uskottujen miesten palkkiot ja matkakustannukset sen mukaan kuin niiden korvaamisesta on maanmittaustoimitusten uskottujen miesten osalta säädetty;

4) kokoustilojen vuokrakustannukset, asiakirjojen hankinta- ja monistuskustannukset ja lehtikuulutuksista aiheutuvat kustannukset; sekä

5) veneenkuljettajan tehtävistä, latta-, kairausja mittamiestehtävistä sekä muista näihin verrattavista maastossa suoritettavista aputehtävistä johtuvat kustannukset.

Jos kysymys on edunmenetystä kärsineen tekemästä 2 luvun 27 §:ssä, 10 luvun 25 §:ssä tai 11 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta, 1 momentissa mainitut kustannukset suoritetaan valtion varoista, mutta peritään vesioikeuden päätöksen nojalla takaisin edunmenetyksen aiheuttajalta, jollei vesioikeus asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan hakijan suoritettavaksi tai valtion vastattavaksi. Katselmustoimituksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

Lopputarkastuksessa, josta säädetään 16 luvun 30 §:ssä sekä 18 luvun 12 ja 13 §:ssä, 1 momentissa mainitut kustannukset suoritetaan valtion varoista, mutta peritään vesioikeuden päätöksen nojalla takaisin luvanhaltijalta, jollei vesioikeus asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan valtion vastattavaksi. Lopputarkastuksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

12 §

Vesioikeustuomari voi tämän luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja toimitusinsinööri niissä tapauksissa, joita tarkoitetaan tämän luvun 10 §:n 1 momentissa ja 11 §:n 1 momentissa, vaatia sanottujen lainkohtien mukaisia kustannuksia varten suoritettavaksi ennakkomaksun uhalla, että asian käsittelyä ei jatketa, ennen kuin maksu on suoritettu tai hyväksyttävä vakuus sen maksamisesta asetettu. Toimitusinsinöörin vaatimukseen perustuva ennakkomaksu on suoritettava vesihallitukselle tai asianomaisen vesipiirin vesitoimistolle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan periä vesioikeustuomarin tai vastaavasti toimitusinsinöörin laatiman laskelman perusteella, niin kuin tämän luvun 7 §:ssä on säädetty, lukuun ottamatta toimituskirjojen lunastuksia, joiden osalta on noudatettava niistä erikseen voimassa olevia säännöksiä. Toimitusinsinöörin laskelmaan perustuvat valtiolle suoritettavat kustannukset, myös vesioikeuden tämän luvun 11 §:n 2 ja 3 momentin nojalla määräämät, perii vesihallitus tai asianomaisen vesipiirin vesitoimisto.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta katselmustoimituksesta sekä lopputarkastuksesta johtuvien kustannusten määräämiseen ja perimiseen sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei kustannusten perimisestä ole päätetty ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 3 päivänä toukokuuta 1985

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Liite

Laki

vesilain 18 ja 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/61) 18 luvun 10 § sekä 21 luvun 7, 11 ja 12 §,
näistä 21 luvun 11 § sellaisena kuin se on 26 päivänä kesäkuuta 1970 annetussa laissa (427/70), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

18 luku

Katselmustoimitus ja lopputarkastus

Katselmustoimituksen päättäminen

10 §

Toimitusmiesten lausunto, suunnitelma sekä katselmustoimituksessa kertyneet muut asiakirjat on neljänkymmenenviiden päivän kuluessa viimeisestä kokouksesta, jollei vesioikeus erityisistä syistä pitennä tätä aikaa, lähetettävä vesioikeudelle. Samassa ajassa on jäljennös lausunnosta lähetettävä hakijalle ja tämän luvun 4 §:ssä mainituille vesilautakunnille ja viranomaisille sekä asianomaisiin kuntiin pantavaksi niissä yleisesti nähtäväksi kolmenkymmenen päivän ajaksi. Lausunnon nähtäväksi asettamisesta on toimitusinsinöörin julkisesti kuulutettava, ja kuulutus on annettava erikseen tiedoksi samalla tavoin, kuin katselmuskokouksesta on tiedotettava. Kuulutuksessa on mainittava, mitä asianosaisten on puhevaltansa säilyttämiseksi noudatettava.

Ehdotus

10 §

Toimitusmiesten lausunto, suunnitelma sekä katselmustoimituksessa kertyneet muut asiakirjat on neljänkymmenenviiden päivän kuluessa viimeisestä kokouksesta, jollei vesioikeus erityisistä syistä pitennä tätä aikaa, lähetettävä vesioikeudelle. Samassa ajassa on jäljennös lausunnosta lähetettävä hakijalle ja tämän luvun 4 §:ssä mainituille vesilautakunnille ja viranomaisille sekä asianomaisiin kuntiin pantavaksi niissä yleisesti nähtäväksi kolmenkymmenen päivän ajaksi. Lausunnon nähtäväksi asettamisesta on toimitusinsinöörin julkisesti kuulutettava, ja kuulutus on annettava erikseen tiedoksi samalla tavoin, kuin katselmuskokouksesta on tiedotettava. Kuulutuksessa on mainittava, mitä asianosaisten on puhevaltansa säilyttämiseksi noudatettava. *Katselmustoimitus katsotaan päättyneeksi, kun tässä pykälässä tarkoitetut toimet on suoritettu.*

21 luku

Erityisiä määräyksiä

7 §

Niissä tapauksissa, joissa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset tämän lain mukaan saadaan periä jakoluettelon tai muun laskelman perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä, on noudatettava julkisten saatavain ulosotosta säädettyä järjestystä, *kuitenkin niin, että* valitus *ulosmittauksesta* laittoman maksuunpanon perusteella on tehtävä vesioikeuteen.

7 §

Niissä tapauksissa, joissa toimenpiteestä aiheutuneet kustannukset tämän lain mukaan saadaan periä jakoluettelon tai muun laskelman perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä, on noudatettava julkisten saatavain ulosotosta säädettyä järjestystä. Valitus laittoman maksuunpanon perusteella on kuitenkin tehtävä vesioikeuteen.

Voimassa oleva laki

11 §

Milloin hakemusasiassa pidetään katselmustoimitus, on hakijan suoritettava toimitusmiesten ja asiantuntijain sekä 18 luvun 3 §:n 3 momentin mukaisesti määrätyn vesihallituksen virkamiehen matkakustannukset ja päiväraha, apuhenkilöiden palkkiot, maksut toimitusta varten hankituista asiakirjoista, tiedonantojen toimittamisesta aiheutuvat kulut sekä muut katselmustoimituksesta johtuvat kustannukset.

Oikeudesta periä lunastus katselmuksessa laadituista suunnitelmista, piirustuksista, ja muista toimituskirjoista on säädetty erikseen.

Ehdotus

11 §

Milloin hakemusasiassa pidetään katselmustoimitus, *hakijan on suoritettava, jollei 2 momentista muuta johdu,*

1) *toimitusinsinöörin, valtion palveluksessa olevan asiantuntijan, avustamaan määrätyn vesioikeuden sihteerin, 18 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun vesihallituksen määräämän toimitusinsinöörin avustajan sekä toimitusinsinöörille kuuluvia tehtäviä suorittavien muiden henkilöiden matkakustannukset sen mukaan kuin valtion palveluksessa olevien henkilöiden matkakustannusten korvaamisesta on säädetty taikka virkaehtosopimuksella tai muutoin määrätty;*

2) *muun kuin valtion palveluksessa olevan asiantuntijan palkkio ja matkakustannukset;*

3) *uskottujen miesten palkkiot ja matkakustannukset sen mukaan kuin niiden korvaamisesta on maanmittaustoimitusten uskottujen miesten osalta säädetty;*

4) *kokoustilojen vuokrakustannukset, asiakirjojen hankinta- ja monistuskustannukset ja lehtikuulutuksista aiheutuvat kustannukset; sekä*

5) *veneenkuljettajan tehtävistä, latta-, kairaus- ja mittamiestehtävistä sekä muista näihin verrattavista maastossa suoritettavista aputehtävistä johtuvat kustannukset.*

Jos kysymys on edunmenetystä kärsineen tekemästä 2 luvun 27 §:ssä, 10 luvun 25 §:ssä tai 11 luvun 8 §:ssä tarkoitetusta hakemuksesta, 1 momentissa mainitut kustannukset suoritetaan valtion varoista, mutta peritään vesioikeuden päätöksen nojalla takaisin edunmenetyksen aiheuttajalta, jollei vesioikeus asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan hakijan suoritettavaksi tai valtion vastattavaksi. Katselmustoimituksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

Lopputarkastuksessa, josta säädetään 16 luvun 30 §:ssä sekä 18 luvun 12 ja 13 §:ssä, 1 momentissa mainitut kustannukset suoritetaan valtion varoista, mutta peritään vesioikeuden päätöksen nojalla takaisin luvanhaltijalta, jollei vesioikeus asiassa ilmi tulleiden seikkojen perusteella määrää niitä osittain tai kokonaan valtion vastattavaksi. Lopputarkastuksen asiakirjoihin on liitettävä toimitusinsinöörin laskelma kustannuksista ja toimitusmiesten lausuntoon otettava ehdotus niiden valtiolle korvaamisesta.

Voimassa oleva laki

12 §

Vesioikeustuomari voi tämän luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja toimitusinsinööri niissä tapauksissa, joita tarkoitetaan tämän luvun 10 §:n 1 momentissa ja 11 §:n 1 momentissa, vaatia sanottujen pykälien mukaisia kustannuksia varten suoritettavaksi ennakkomaksun uhalla, että asian käsittelyä ei jatketa, ennen kuin maksu on suoritettu tai hyväksyttävä vakuus sen maksamisesta asetettu.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan periä vesioikeustuomarin tai vastaavasti toimitusinsinöörin laatiman laskelman perusteella, niin kuin tämän luvun 7 §:ssä on säädetty, lukuun ottamatta toimituskirjojen, *suunnitelmien ja piirustusten lunastusmaksuja,* joiden osalta on noudatettava niistä erikseen voimassa olevia säännöksiä.

Ehdotus

12 §

Vesioikeustuomari voi tämän luvun 9 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja toimitusinsinööri niissä tapauksissa, joita tarkoitetaan tämän luvun 10 §:n 1 momentissa ja 11 §:n 1 momentissa, vaatia sanottujen *lainkohtien* mukaisia kustannuksia varten suoritettavaksi ennakkomaksun uhalla, että asian käsittelyä ei jatketa, ennen kuin maksu on suoritettu tai hyväksyttävä vakuus sen maksamisesta asetettu. *Toimitusinsinöörin vaatimukseen perustuva ennakkomaksu on suoritettava vesihallitukselle tai asianomaisen vesipiirin vesitoimistolle.*

Edellä 1 momentissa tarkoitetut kustannukset saadaan periä vesioikeustuomarin tai vastaavasti toimitusinsinöörin laatiman laskelman perusteella, niin kuin tämän luvun 7 §:ssä on säädetty, lukuun ottamatta toimituskirjojen *lunastuksia,* joiden osalta on noudatettava niistä erikseen voimassa olevia säännöksiä. *Toimitusinsinöörin laskelmaan perustuvat valtiolle suoritettavat kustannukset, myös vesioikeuden tämän luvun 11 §:n 2 ja 3 momentin nojalla määräämät, perii vesihallitus tai asianomaisen vesipiirin vesitoimisto.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta katselmustoimituksesta sekä lopputarkastuksesta johtuvien kustannusten määräämiseen ja perimiseen sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei kustannusten perimisestä ole päätetty ennen tämän lain voimaantuloa.